

Procesmodel Jeugdbeschermingsketen 2015

Versie 0.8, concept

Titel : Procesmodel Jeugdbeschermingsketen 2015

Datum : 17 december 2014

Versie : 0.8

Status : Concept, Vast te stellen door Coördinerend Beraad Jeugd

Opdrachtgever(s) : Reinier ter Kuile, directeur directie Justitieel Jeugdbeleid
Jeroen Stulen, projectleider

Vastgesteld door : Topberaad Jeugd 11 december 2014

Penvoerder : Henkjan Versteeg
06-22 80 37 08

In samenwerking met : Dhr H. van den Bosch, Jeugdzorg Nederland
Mw J. Calkoen-Nauta, Raad voor de Rechtspraak
Mw. C. Carati, directie Justitieel Jeugdbeleid
Mw L.C. Dubbelman, Openbaar Ministerie
Mw G. Kamphorst, Raad voor de Kinderbescherming
MW M. Kuin, Politie
MW. M. Kramer, Leger des Heils
Dhr. E. Peereboom, transitie manager jeugdhulp Zuid-Holland-Zuid / gemeente Dordrecht
Mw A. Schouten, Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
Dhr. P. Sleyfer, directie Justitieel Jeugdbeleid
Mw C. de Volder, Raad voor de Kinderbescherming

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	6
1.1	Status en beheer	6
1.2	Aanleiding	6
1.3	Functie en kaders	6
1.4	Reikwijdte en ontwikkelingen	7
1.5	Leeswijzer	8
2	JEUGDBESCHERMINGSKETEN IN PERSPECTIEF	9
2.1	Het overzichtsproces JBK	9
2.2	Toeleiding naar jeugdbescherming	11
3	VERANDERINGEN JEUGDBESCHERMING PER 1 JANUARI 2015	13
4	KETENPARTNERS EN HUN ROL	14
4.1	Gemeente	14
4.2	Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis)	15
4.3	Gecertificeerde instelling	15
4.4	Instelling voor jeugdhulp (jeugdhulpaanbieders)	16
4.5	Raad voor de Kinderbescherming	17
4.6	Zittende Magistratuur	17
4.7	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie	18
4.8	Openbaar Ministerie	18
4.9	Politie	18
5	BESLUIT TOT ONDERZOEK	20
5.1	Inleiding	20
5.2	Procesbeschrijving	20
6	ONDERZOEKEN EN REKESTREREN	22
6.1	Inleiding	22
6.2	Procesbeschrijving	23
7	BESCHIKKEN	26
7.1	Inleiding	26
7.2	Procesbeschrijving	27
8	UITVOEREN JEUGDBESCHERMING	29
8.1	Inleiding	29
8.2	Procesbeschrijving	30
9	TOETSEN	33
9.1	Inleiding	33
9.2	Procesbeschrijving	33

10	AFSLUITING	35
11	BIJLAGEN	36
11.1	Productbeschrijvingen	36
11.2	Gebruikte afkortingen	36
11.3	Legenda gebruikte symbolen procesbeschrijvingen	37
12	GEHANTEERDE BRONNEN	38

1 Inleiding

1.1 Status en beheer

In dit document vindt u het ketenprocesmodel voor de jeugdbeschermingsketen (JBK), zoals dat geldt vanaf de transitie van de jeugdhulp naar de gemeenten per 1 januari 2015.

Het procesmodel JBK is in opdracht van de directeur Justitieel Jeugdbeleid van het ministerie van Veiligheid en Justitie opgesteld. Dit procesmodel wordt onder de verantwoordelijkheid van het Coördinerend Beraad Jeugd beheerd. Het Coördinerend Beraad en het Topberaad Jeugd stellen het ketenprocesmodel vast.

Het ketenprocesmodel van de JBK heeft in zekere zin een paraplu-functie: voor verschillende deelprocessen binnen het jeugdbescherming zijn beschrijvingen en kaders voorhanden; het ketenprocesmodel plaatst deze beschrijvingen in een overkoepelend keten-kader. Het opstellen van de verschillende deelprocessen en het zorgen dat de betreffende werkprocessen ook daadwerkelijk verlopen zoals gepland valt binnen de doelstelling van de bijbehorende partijen. Bij het opstellen van het ketenprocesmodel worden de deelprocessen als input gebruikt.

Medio 2015 zal vanuit de Ketenunit DGJS een start worden gemaakt voor het opstellen van de 2016-versie van het procesmodel. Eventuele tussentijdse aanpassingen op dit document kunnen als volgt gemaakt worden. Wensen tot aanpassing kunnen per kolom kenbaar gemaakt worden aan de vertegenwoordiger in het Coördinerend Beraad Jeugd. In het Coördinerend Beraad Jeugd wordt vervolgens besloten over welke aanpassingen wanneer worden doorgevoerd. Aangepaste versies van het procesmodel worden door het Coördinerend Beraad Jeugd en het Topberaad Jeugd vast gesteld. Aanpassingen aan het procesmodel worden gecoördineerd door het Ketenunit DGJS.

1.2 Aanleiding

Voor de jeugdbeschermingsketen (JBK) is voor de huidige situatie een concept ketenprocesmodel beschikbaar. De wens om dat op te stellen bestaat, met name vanuit de wijzigingen die samenhangen met de genoemde stelselherziening jeugd. Daarom wordt voor de jeugdbeschermingsketen versneld toegewerkt naar een ketenprocesmodel dat de situatie weergeeft vanaf inwerkingtreding van de jeugdwet per 1 januari 2015.

1.3 Functie en kaders

Dit document omvat het ketenprocesmodel in werking vanaf 1 januari 2015, gebaseerd op de jeugdwet vanaf 1 januari 2015, de daarbij horende memorie van toelichting, de invoeringswet jeugdwet, de herziening kinderbeschermingsmaatregelen, de handreiking samenwerkingsprotocol Gemeente/Raad voor de Kinderbescherming, de handreiking

uitvoering jeugdbescherming en jeugdreclassering, het model handelingsprotocol voor het AMHK en het concept JBK ketenprocesmodel 2014.

Bij het opstellen van het procesmodel zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Het procesmodel beschrijft de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners in de jeugdbeschermingsketen. Buiten de reikwijdte van het procesmodel jeugdbeschermingsketen vallen de interne werkprocessen van de ketenpartners. De uitwerking van het procesmodel is daarmee met name gericht op de koppelvlakken tussen de organisaties. Interne activiteiten worden alleen opgenomen daar waar dat verduidelijkend werkt.
- De jeugdbeschermingsketen is het basisuitgangspunt; koppelingen naar andere (jeugd)ketens zijn op een aantal plaatsen opgenomen maar worden niet verder uitgewerkt, gezien de reikwijdte van dit document.
- Het procesmodel is gebaseerd op de verwachte uitvoering jeugdbescherming op basis van de invoering van de jeugdwet per 1 januari 2015.

Bovenstaande functies en kaders leiden tot de volgende kwaliteitseisen die het procesmodel moet hebben. Deze eisen kunnen gezien worden als acceptatiecriteria die we stellen aan de procesbeschrijving:

- Duidelijk communiceerbare hoofdlijn, op een herkenbare en begrijpelijke manier weergegeven.
- Zicht op de koppelvlakken en de informatieproducten die daarbij worden overgedragen.
- Aanpasbaar en flexibel.
- Uitgangspunt bij de mate van detail waarmee de procesbeschrijving wordt uitgewerkt is: beschrijf alleen voor zover noodzakelijk.

1.4 Reikwijdte en ontwikkelingen

De reikwijdte van dit document is beperkt tot de rol van de volgende partijen:

- De gemeente,
- Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK),
- Gecertificeerde Instelling voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (GI)¹,
- Instelling voor jeugdhulp,
- Raad voor de Kinderbescherming (RvdK),
- Zittende Magistratuur (ZM),
- Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP)
- Openbaar Ministerie (OM),
- Politie.

¹ GI's betreffen zowel regionale als landelijk werkende instellingen en stichting Nidos. Waar in de tekst naar een GI wordt gerefereerd, wordt in voorkomende gevallen ook stichting Nidos en landelijke werkende instellingen bedoeld.

Een GI voert een kinderbeschermingsmaatregel uit in opdracht van een gemeente. Landelijk werkende GI's vervullen de beschermingstaken voor bepaalde levensbeschouwelijke stromingen of specifieke doelgroepen. De stichting Nidos voert de jeugdbescherming uit voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) of jeugdigen van ouders die een asielpprocedure doorlopen.

Bij de huidige provinciale Bureaus Jeugdzorg is een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) ondergebracht. Met de invoering van de jeugdwet valt de taak van het voormalig AMK en de voormalig Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG) bij bovenregionale Advies- en Meldpunten Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). AMHK's kunnen als aparte stichtingen worden gerealiseerd, bij een GI worden ondergebracht of onderdeel zijn van de GGD. De AMHK's voeren één landelijke naam: Veilig Thuis.

Waar in dit document de term 'jeugdige' wordt gebruikt, wordt daarmee bedoeld: een persoon die meerderjarigheidsleeftijd nog niet heeft bereikt of een persoon tot maximaal 23 jaar waarvoor voortzetting van jeugdhulp noodzakelijk is. In de Jeugdwet is geregeld dat het recht op jeugdhulp kan doorlopen tot het 23e jaar indien de zorg voor het 18e jaar is aangevangen en er bij de jeugdige nog sprake is van ernstige opvoed- en opgroei problemen.

1.5 Leeswijzer

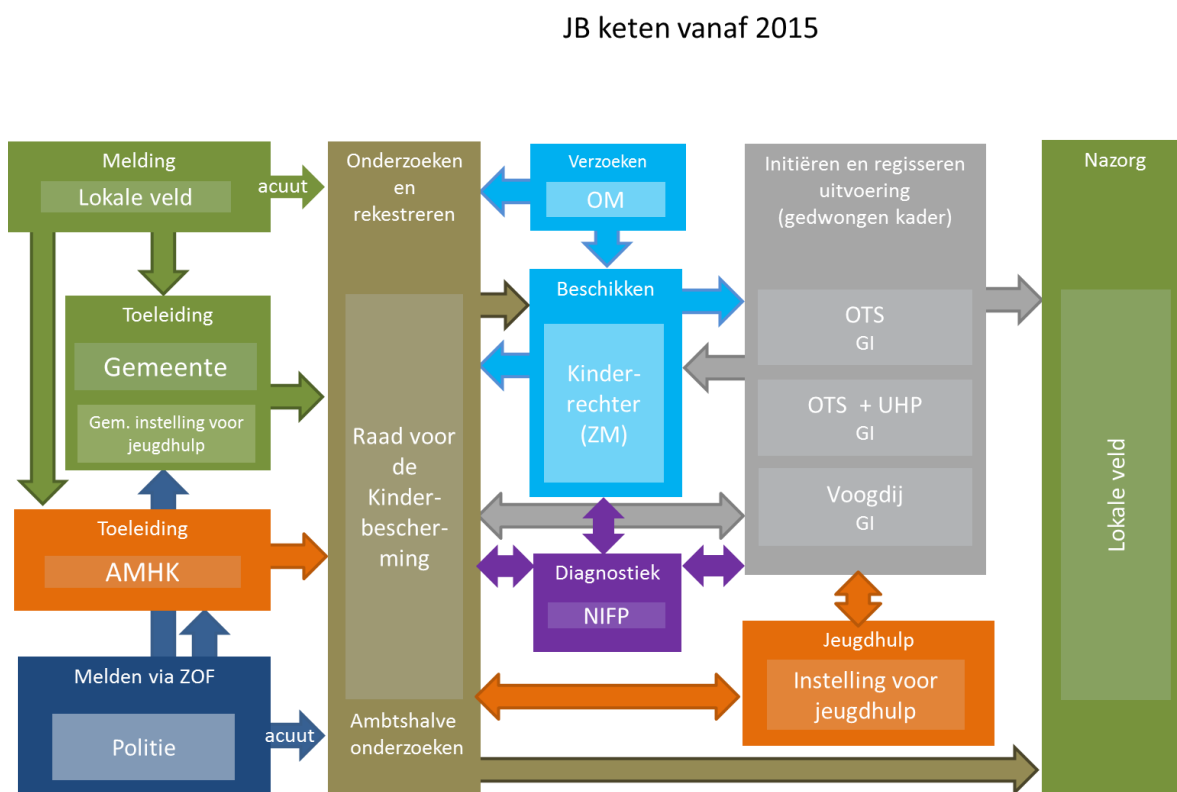
De structuur van dit document is als volgt:

- Het volgende hoofdstuk beschrijft het totale ketenproces voor de jeugdbescherming.
- In hoofdstuk 3 worden de belangrijkste veranderingen in de jeugdbescherming puntsgewijs beschreven.
- Hoofdstuk 4 vervolgt met een schets van de bijdrage en rol van de ketenpartners.
- Het hoofdstuk daarna geeft een inleiding op het ketenproces, evenals de uitgangspunten en overwegingen die hebben geleid tot het werkproces zoals dat in dit document beschreven is.
- Het ketenprocesmodel bevat een aantal deelprocessen, die in de hoofdstukken 5 tot en met 9 uitgewerkt worden. Voor ieder deelproces wordt na een korte inleiding concreet aangegeven welke stappen er doorlopen worden en welke informatie er wordt uitgewisseld. Deze procesbeschrijving wordt zowel in woorden uitgeschreven alsook schematisch weergegeven.
- In de bijlagen is het volgende opgenomen:
 - Een opsomming van de voornaamste informatieproducten die in het ketenproces gebruikt worden.
 - Een legenda van gebruikte symbolen
- Hoofdstuk 12 geeft een overzicht van de documenten die bij het opstellen van dit ketenwerkproces gebruikt zijn

2 Jeugdbeschermingsketen in perspectief

2.1 Het overzichtsproces JBK

Het overzichtsproces van de jeugdbeschermingsketen (zie Figuur 1) geeft een overzicht van de (mogelijk) te doorlopen stappen binnen de jeugdbeschermingsketen. De stappen geven het traject weer vanaf het moment waarop de eerste stappen bij het toeleiden naar bescherming worden gezet tot en met het afronden van het werkproces, inclusief eventuele overdracht in het kader van nazorg. De stappen zijn weergegeven als blokken. De pijlen geven de voornaamste informatiestromen weer.

Figuur 1: Overzichtsproces Jeugdbeschermingsketen

Jeugdbescherming (en Jeugdreclassering) omvatten het zogenaamd “gedwongen kader” van de jeugdhulp, gezien het verplichtende karakter voor ouders en jeugdigen. Wanneer de veiligheid en ontwikkeling van een jeugdige in het geding zijn, kan een rechter een kinderschermingsmaatregel opleggen. Een rechter kan de volgende kinderschermingsmaatregelen opleggen:

- **Ondertoezichtstelling (OTS)**

De kinderrechter kan op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), de gemeente, de ouder of degene die het kind verzorgt of opvoedt wanneer de ontwikkeling van de jeugdige ernstig wordt bedreigd een jeugdige onder toezicht van een gecertificeerde instelling stellen. Indien daar aanleiding toe is, kan een gecertificeerde instelling de jeugdige met een separaat door de kinderrechter verkregen machtiging uit huis plaatsen (UHP).

Het doel van de OTS is om de bedreigende ontwikkeling van het kind tegen te gaan of weg te nemen. Een GI biedt in eerste instantie de ouders de gelegenheid om een plan op te stellen. Als dat niet lukt of de situatie voor de jeugdige te bedreigend is, stelt de gezinsvoogd een hulpverleningsplan op. De OTS en UHP worden voor maximaal 12 maanden uitgesproken, jaarlijks geëvalueerd en kunnen op verzoek van de GI of de RvdK door de kinderrechter voor maximaal 12 maanden worden verlengd.

- **Gezagsbeëindigende maatregel.**

Wanneer een jeugdige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en de ouder niet in staat is om binnen een voor de ontwikkeling van de jeugdige aanvaardbare termijn de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding te dragen of de ouder het gezag misbruikt, kan een rechter een gezagsbeëindigende maatregel uitspreken.

De kinderrechter benoemt de pleegouders, een voogd van de GI of een derde tot voogd van de jeugdige. Het kan ook voorkomen dat de andere ouder het eenhoofdig gezag blijft uitoefenen. Bij het uitvoeren van de gezagsbeëindigende maatregel is er sprake van het voeren van voogdij.

- **Voorlopige maatregel.**

In een acute en ernstig bedreigende situatie voor de jeugdige kan de rechter een voorlopige OTS uitspreken of de ouder(s) schorsen in de uitoefening van het gezag. Een voorlopige maatregel wordt voor maximaal 3 maanden uitgesproken.

De nieuwe jeugdwet beoogt dat de ouders de regie hebben over de opvoeding van hun kinderen en deze regie zo lang de veiligheid van de kinderen dat toelaat houden. Wanneer ouders de regie niet kunnen of willen voeren, past de oplegging van een beschermingsmaatregel.

De ouders met gezag van een jeugdige waarover een OTS is uitgesproken, behouden het wettelijk gezag. De ouders behouden zo veel mogelijk de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding. Waar nodig zet de gezinsvoogd (verplichte) jeugdhulp of een uithuisplaatsing in. Na gezagsbeëindiging ligt het gezag volledig bij de voogd en woont de jeugdige in de regel niet meer thuis.

Alle jeugdhulp, óók die in het gedwongen kader, is gericht op het versterken van de eigen kracht van de ouders, de kinderen en de sociale omgeving. De hulp in het gedwongen kader is bij voorkeur tijdelijk en maakt als zodanig deel uit van een groter en vrijwillig

hulpverleningskader. Wanneer de veiligheid van de jeugdige weer is gegarandeerd wordt de maatregel tussentijds opgeheven of niet meer verlengd.

De RvdK, het OM, een ouder of pleegouder (die een jeugdige als behorende tot het zijn gezin opvoedt) en 'getrapt' de burgemeester² kunnen een verzoek tot Ondertoezichtstelling indienen bij de rechter.

De beëindiging van het gezag kan worden aangevraagd door de RvdK of het OM. In het geval dat de RvdK niet een verzoek tot het beëindigen van het gezag doet, kan een pleegouder of een GI een gezagsbeëindiging verzoeken.

De RvdK en het OM kunnen de rechter vragen een gezagsbeëindigende maatregel op te leggen. In het geval dat de RvdK niet om een gezagsbeëindigende maatregel vraagt kunnen een pleegouder (die een jeugdige als behorende tot het zijn gezin opvoedt) en een GI de rechter vragen een gezagsbeëindigende maatregel op te leggen.

Verreweg het merendeel van de verzoeken wordt door de RvdK ingediend, op basis van onderzoek van de RvdK waaruit blijkt dat de ontwikkeling van de jeugdige ernstig wordt bedreigd.

Een gemeente, GI, AMHK, een door een gemeente daartoe gemachtigde instelling voor jeugdhulp en in bijzondere gevallen ook buitenlandse rechterlijke instanties, de Centrale Autoriteit (CA), de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) verzoekt de RvdK in de regel tot het uitvoeren van een onderzoek naar de noodzaak van een kindbeschermingsmaatregel. In acute en ernstig bedreigende situaties kan de RvdK een onderzoek instellen naar aanleiding van een melding van een andere partij dan één van de voornoemde partijen. Tenslotte bestaat de mogelijkheid dat de RvdK op basis van inzichten uit een ander onderzoek³ een onderzoek uitvoert, in het geval een zodanige opvoedingsproblematiek vermoed wordt, dat een kindbeschermingsmaatregel overwogen moet worden.

Als formeel beginpunt voor de beschrijving van de jeugdbeschermingsproces wordt in dit document het verzoek tot onderzoek (VTO) van een Gemeente/GI/AMHK/Gemachtigde instelling aan de RvdK gehanteerd.

2.2 Toeleiding naar jeugdbescherming

Vanuit de bemoeienis met een gezin kan op enig moment de gemeente of één van de door de gemeente gecontracteerde uitvoerende organisaties tot een oordeel komen dat de

² De burgemeester van de gemeente heeft met ingang van 1 januari 2015 de bevoegdheid om de RvdK te dwingen de rechter een uitspraak te laten doen, als er na raadsonderzoek een verschil van mening bestaat tussen de gemeente en de RvdK.

³ Zoals bijvoorbeeld een onderzoek naar een ander kind uit het gezin of een onderzoek in het kader van een gezag en omgangsregeling.

omstandigheden aanleiding geven tot het overwegen van een kindbeschermingsmaatregel. In dat geval is de gemeente verplicht de RvdK van het geval in kennis te stellen en een VTO in te dienen. De kinderrechter neemt al dan niet het besluit tot een kindbeschermingsmaatregel na onderzoek door de RvdK.

Bij het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) melden burgers en professionals een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling en/of krijgen advies hoe om te gaan met een vermoeden van kindermishandeling. Na een formele AMHK melding van een vermoeden van kindermishandeling, voert het AMHK een onderzoek uit naar de situatie van de jeugdige. Aan de hand van het oordeel van de AMHK medewerker op basis van het onderzoek neemt het AMHK een besluit of en zo ja er sprake is van kindermishandeling en welke vervolgacties nodig zijn. Bij een bevestiging van de melding (er is vermoedelijk sprake van kindermishandeling) en als de ernst van de situatie daartoe aanleiding geeft, stelt het AMHK een verzoek tot onderzoek op en vraagt het AMHK de RvdK een onderzoek in te stellen.

De Jeugdwet biedt de gemeente of een door de gemeente hiertoe gemachtigde instelling betrokken bij jeugdhulp de mogelijkheid om de RvdK en/of GI te betrekken bij een casus waarvoor (nog) geen kindbeschermingsmaatregel is uitgesproken. Deze betrokkenheid vindt plaats in het vrijwillig kader. Daarbij is de hulp gericht op het versterken van de eigen kracht van de jeugdige en het gezin en het voorkomen van het inzet binnen het gedwongen kader.

3 Veranderingen jeugdbescherming per 1 januari 2015

Met de transitie en de invoering van de herziening kinderbeschermingsmaatregelen verandert er een aantal zaken rondom de jeugdbescherming. Hieronder worden de belangrijkste veranderingen per 1 januari 2015 opgesomd:

- De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van zorg en hulp voor de jeugd, van ondersteuning tot gedwongen kader en nazorg.
- De gemeente kan een instelling voor jeugdhulp machtigen of mandateren om namens de gemeente taken uit te voeren.
- Uitsluitend gecertificeerde instellingen voeren de jeugdbeschermingsmaatregelen uit.
- Gecertificeerde instellingen verlenen geen jeugdhulp.
- Nidos wordt als enige uitvoerder nog door het Rijk gefinancierd.
- De RvdK is beschikbaar voor overleg op casusniveau in zaken waar jeugdhulp in het gedwongen kader wordt overwogen, ook als dit nog niet leidt tot een verzoek tot raadsonderzoek. Ook een gecertificeerde instelling kan vóór het uitspreken van een kinderbeschermingsmaatregel worden betrokken bij een gezin.
- De RvdK en de gemeente overleggen over welke GI het meest passend is voor het uitvoeren van de maatregel. De kinderrechter kan afwijken van de door de RvdK voorgestelde GI.
- De gezagsbeëindigende maatregel vervangt de huidige maatregelen van ontheffing en ontzetting.
- Het Casusoverleg Bescherming (COB) vervalt in zijn huidige vorm en wordt regionaal georganiseerd op basis van door de gemeenten vast te stellen samenwerkingsprotocollen.
- Voor iedere overplaatsing in het kader van de OTS van een jeugdige die een jaar of langer in een (pleeg)gezin verblijft, is toestemming van de kinderrechter vereist.
- De RvdK adviseert de rechtbank in zaken waarin een GI verlenging van een OTS+UHP die langer dan twee jaar duurt, vraagt en beoordeelt of de OTS niet onnodig wordt verlengd. De GI is verplicht om het advies van de RvdK toe te voegen aan het verlengingsverzoek.

4 Ketenpartners en hun rol

In dit hoofdstuk beschrijven we de ketenpartners in het werkproces voor jeugdbescherming: de gemeente, het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling, de Gecertificeerde Instelling, de Instelling voor jeugdhulp, de Raad voor de Kinderbescherming, de Zittende Magistratuur, het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie, het Openbaar Ministerie en de politie. In de volgende secties wordt de rol en bijdrage van de verschillende partijen beknopt toegelicht. We beperken ons daarbij tot de rollen die specifiek verband houden met jeugdproces.

4.1 Gemeente

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp en het laten uitvoeren van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Voor kinderbescherming en jeugdreclassering moet een gemeente voorzien in gecontracteerde GI's en is verantwoordelijk voor het voorzien van afdoende aanbod voor ondersteuning en jeugdhulp.

De gemeente zet in op preventie in de vorm van laagdrempelige opgroei- en opvoedondersteuning om te voorkomen dat de jeugdige en zijn ouders op een later tijdstip meer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp nodig hebben, een jeugdbeschermingsmaatregel noodzakelijk is, dan wel dat de jeugdige in het strafrechtelijke kader terechtkomt.

Wanneer preventie geen uitkomst biedt en naar oordeel van de gemeente jeugdhulp en/of zorg nodig zijn, is de gemeente verplicht een voorziening voor jeugdhulp te treffen. De vorm waarin gemeenten deze hulp organiseren is niet voorgeschreven en kan plaatsvinden vanuit een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), zorg- en adviesteams op scholen, via een wijkteam of via aangewezen hulpverleners.

De precieze invulling van de ondersteuning kan verschillen tussen (samenwerkingsverbanden van) gemeenten. Voor de uitvoering van jeugdbescherming zijn de gemeenten verplicht contracten te sluiten met gecertificeerde instellingen. Daarnaast zijn de gemeenten verplicht een samenwerkingsprotocol in te richten met de jeugdketenpartners. De gemeente voert de regie over de hele jeugdketen.

Door de gemeente kunnen in de jeugdbeschermingsketen de volgende rollen worden vervuld:

- Indiener verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming
- Inkoper jeugdhulp die de GI noodzakelijk acht, op basis van gemaakte afspraken
- Contracterende partij van de GI
- Opdrachtgever/instandhouder AMHK
- "Regisseur" voor een goede aansluiting en/of inbedding van de jeugdbescherming binnen het lokale veld

4.2 Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis)

In het AMHK zijn het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) geïntegreerd, zodat huiselijk geweld en kindermishandeling in een betere samenhang kunnen worden aangepakt. De AMHK's voeren een landelijke naam, Veilig Thuis, en hanteren een landelijke telefoonnummer.

Het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) is de instantie waar burgers en professionals die beroepshalve in aanraking komen met situaties waar (mogelijk) kinderen in gevaar zijn, advies krijgen hoe om te gaan met een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen melden. Het AMHK werkt bovenregionaal. Na een melding van een vermoeden van kindermishandeling voert het AMHK een onderzoek uit. Als het AMHK een melding in onderzoek neemt, wordt zo mogelijk direct hulp ingezet, dan wel bestaande hulp voortgezet, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de leefomgeving van het kind en gezin.

Als uit onderzoek van het AMHK blijkt dat er sprake is van (een redelijk vermoeden van) kindermishandeling, dan schakelt het AMHK een instantie in die passende professionele hulp kan verlenen. Indien de ernst van de situatie daartoe aanleiding geeft en er sprake is van een bedreigde ontwikkeling van een minderjarige, kan het AMHK ook een verzoek tot onderzoek indienen bij de raad voor de kinderbescherming.

Het AMHK voert overleg met de politie over alle meldingen waarvoor dat relevant is. Het overleg met de politie heeft tot doel om af te stemmen of en zo ja hoe gezamenlijke vervolgacties een grotere kans op een veilige situatie bieden.

Het AMHK werkt conform met de gemeente afgesproken kwaliteitsregels, aan de hand van het landelijk model handelingsprotocol of op basis van een andere met de gemeente afgesproken werkwijze.

Door medewerkers van een AMHK worden in de jeugdbeschermingsketen de volgende rollen vervuld:

- Adviseur kindermishandeling voor professionals die handelen volgens de meldcode Huiselijk Geweld of kindcheck
- Uitvoerder triage naar aanleiding van meldingen
- Uitvoerder AMHK onderzoek
- Indiener verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming

4.3 Gecertificeerde instelling

Een gecertificeerde instelling vervult (een aantal van) de volgende wettelijke taken:

- uitvoering van kinderschermingsmaatregelen ((voorlopige)onder toezichtstelling en (voorlopige) voogdij als een gezagsbeëindigende maatregel is uitgesproken);
- uitvoering van jeugdreclassering.

Bij de uitvoering van de jeugdbescherming treden jeugdbeschermers van de GI op als (gezins)voogd. De (gezins)voogden stellen een plan van aanpak op voor de hulpverlening en voeren het casemanagement over de jeugdhulp en ondersteuning.

Door medewerkers van een GI kunnen in de jeugdbeschermingsketen de volgende rollen worden vervuld:

- Jeugdbeschermer
- Toezichthouder
- Casemanager voor jeugdhulp die in het kader van de kinderbeschermingsmaatregel noodzakelijk is
- Indiener verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming
- Adviseur van wijkteams
- Rapporteur
- Verzoeker bij de Rechtbank van verlenging van kinderbeschermingsmaatregelen
- Zittingsvertegenwoordiger
- Verweerder bij Rechtbankprocedures
- Uitvoering van jeugdreclassering bij dubbele maatregel

4.4 Instelling voor jeugdhulp (jeugdhulpaanbieders)

Een instelling voor jeugdhulp verleent jeugdhulp op basis van een verleningsbeschikking die door of namens de gemeente wordt gegeven aan een jeugdige.

In het kader van de uitvoering van jeugdhulp kan een gemeente een instelling voor jeugdhulp mandateren om de verleningsbeschikkingen jeugdhulp te verlenen. De gemeente heeft de bevoegdheid om een instelling voor jeugdhulp te machtigen verleningsbeschikkingen voor jeugdhulp af te geven, waar bestuursrechtelijk bezwaar en beroep tegen mogelijk is. Daarnaast kan een gemandateerde instelling het casemanagement uitvoeren. Bij casemanagement volgt de casemanager de jeugdhulp en stuurt deze zo nodig bij, ziet toe op het opstellen van een plan door de jeugdhulpaanbieder, controleert of jeugdhulp daadwerkelijk wordt geboden en evalueert de jeugdhulp na afloop.

De gemeente kan een instelling aanvullend machtigen om, als er aanwijzingen zijn dat een kinderbeschermingsmaatregel nodig is bij een jeugdhulptraject, een VTO bij de RvdK in te dienen.

Door medewerkers van een instelling voor jeugdhulp kunnen in de jeugdbeschermingsketen de volgende rollen worden vervuld:

- Hulpverlener
- Casemanager jeugdhulp
- Het namens de gemeente afgeven van een verleningsbeschikking
- Indiener verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming

- Uitvoerder van door de GI noodzakelijk geachte jeugdhulp op basis van door GI afgegeven verleningsbeschikking

4.5 Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) doet onderzoek naar een opvoedingssituatie als er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging of als de veiligheid van een kind in gevaar is en hulp in een vrijwillig kader niet (meer) toereikend is. De RvdK verzoekt de rechter wanneer het onderzoek daar aanleiding tot geeft een kinderschermingsmaatregel op te leggen (rekestreerende bevoegdheid).

Daarnaast heeft de RvdK een wettelijke voorlichtings- en adviestaak naar de kinderrechter/rechtbank in gevallen dat een andere partij dan de RvdK een verzoek tot het opleggen van een kinderschermingsmaatregel indient. De RvdK heeft een wettelijke taak tot het toetsen van een besluit van de GI bij het niet verlengen van een OTS, UHP of tussentijdse beëindiging van een UHP en een OTS+UHP die langer dan twee jaar duurt. Verder heeft de RvdK een adviestaak richting de kinderrechter en voert onderzoek uit naar gezagsbeëindiging.

Mocht uit onderzoek blijken dat een beschermingsmaatregel niet op zijn plaats is, maar wel aanvullende hulp nodig is, dan verwijst de RvdK ouders in het algemeen naar de gemeente voor jeugdhulp in het vrijwillig kader.

Door medewerkers van de RvdK worden in de jeugdbeschermingsketen de volgende taken vervuld:

- Uitvoerder triage, advies, consultatie
- Uitvoerder intake/ het beoordelen van een verzoek tot onderzoek
- Uitvoerder van onderzoek
- Uitvoerder toets kinderschermingsmaatregel
- Zittingsvertegenwoordiger

4.6 Zittende Magistratuur

Een kinderrechter beslist op verzoek van de RvdK of GI over een eventuele (verlenging van de) kinderschermingsmaatregel. Bij de beslissing over een kinderschermingsmaatregel staat het onderzoeksrapport van de RvdK centraal. Daarnaast hoort de kinderrechter ook zelf het kind en de ouders. Kinderen vanaf 12 jaar worden altijd uitgenodigd om door de kinderrechter te worden gehoord. Jongere kinderen kunnen, wanneer zij in staat zijn tot een redelijke waardering van hun belang, worden opgeroepen of zelf om een gesprek vragen.

Bij het uitspreken van de OTS wijst de kinderrechter een door de gemeente gecontracteerde GI aan die de maatregel zal uitvoeren⁴.

Door medewerkers van Zittende Magistratuur wordt in de jeugdbeschermingsketen de volgende rol vervuld:

- (Kinder)rechter

4.7 Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie

Het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) levert onafhankelijke psychiatrische en psychologische expertise (diagnostiek, zorg en advies). Het NIFP is een landelijke dienst van het Ministerie van Veiligheid & Justitie. In het kader van jeugdbescherming kan de RvdK, de GI en/of een kinderrechter een beroep doen op (aanvullende) diagnostiek bij het NIFP of een ander daartoe gerechtigde partij.

Door medewerkers van het NIFP worden in de jeugdbeschermingsketen de volgende taken vervuld:

- Oplegger van een jeugdbeschermingsmaatregel

4.8 Openbaar Ministerie

Naast de RvdK kan ook het OM een kinderbeschermingsmaatregel verzoeken aan de rechter. De officier van justitie heeft zelfstandig de wettelijke bevoegdheid om een kinderbeschermingsmaatregel te verzoeken. Deze bevoegdheid wordt in de praktijk veelal gebruikt als aanvulling op of in de plaats van een sanctie in het kader van het jeugdstrafrecht. Een maatregel kan ook verzocht worden bij andere omstandigheden, bijvoorbeeld in het kader van een strafrechtelijk onderzoek waarbij de ouders zijn gedetineerd en een kinderbeschermingsmaatregel nodig blijkt.

Door medewerkers van het Openbaar Ministerie wordt in de jeugdbeschermingsketen de volgende rol vervuld:

- Aanvrager van een jeugdbeschermingsmaatregel

4.9 Politie

De politie komt in de praktijk regelmatig in aanraking met jeugdigen in zorgwekkende situaties. Dat kunnen direct bedreigende situaties voor de jeugdige zijn waarbij de jeugdige slachtoffer is van mishandeling of verwaarlozing. Daarnaast kan een jeugdige ook getuige zijn

⁴ In uitzonderlijke gevallen kan de kinderrechter besluiten om een andere GI dan een gecontracteerde GI aan te wijzen.

van huiselijk geweld, weglopen en/of (mogelijk) in de prostitutie terechtkomen. Wanneer een politieambtenaar een dergelijke situatie signaleert kan deze een zorgmelding in gang zetten.

Aanvullend hanteert de politie een signaleringsmethodiek, ProKid genaamd, waarbij risicovolle opgroeisituaties van 12-ers in kaart worden gebracht. Aan de hand van het voorkomen van het kind in het registratiesysteem, de zwaarte van het incident en informatie over het woonadres, wordt elk kind geclassificeerd. Als het risico hoog wordt ingeschat, wordt een zorgmelding gedaan.

De politie verstuurt een zorgmelding naar de door de gemeente aangewezen partij (de politie opteert voor AMHK / Veilig Thuis) via het digitale knooppunt Collectieve Opdracht Routeer Voorziening (CORV). De ontvangende partij verwerkt de melding, beoordeelt deze en start zo nodig de jeugdhulp. Welke opvolging de melding krijgt wordt via CORV terug gemeld aan de politie.

De politie kan bij de gemeente of als de gemeente daarvoor kiest het AMHK of gemandateerde instelling een melding doen wanneer zij zich zorgen maakt om een jeugdige en onderkent daarbij de volgende rollen:

- Meldende politieambtenaar
- Opsteller/verzender zorgformulier
- Adviesvrager AMHK
- Melder AMHK, gemeentelijke jeugdhulp of wijkteam
- Melder bij de RvdK

5 Besluit tot onderzoek

Het ketenwerkproces begint op het moment de RvdK een onderzoek start om de noodzaak voor een kinderschermingsmaatregel vast te stellen. De RvdK neemt een besluit om een onderzoek uit te voeren naar aanleiding van een verzoek van een gemeente of een door de gemeente gemachtigde instelling voor jeugdhulp, een GI of een AMHK, op basis van het verzoek van een andere RvdK vestiging, eigenstandig (ambtshalve) of op basis van een acute melding van een derde partij.

5.1 Inleiding

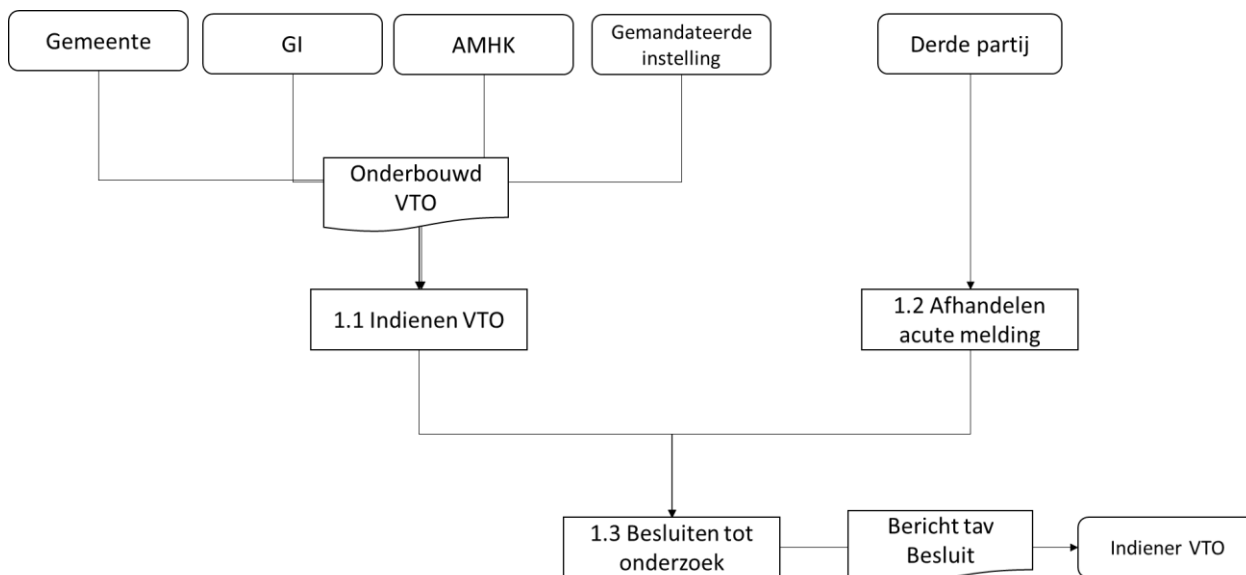
In het geval er sprake is van een bedreigende situatie voor de ontwikkeling van een jeugdige en/of er sprake is van (redelijke vermoedens van) kindermishandeling, is de RvdK gerechtigd onderzoek te doen naar de verzorgings- en opvoedsituatie om te beoordelen of een kinderschermingsmaatregel nodig is.

Bij uitzondering – met name in geval van acute en ernstige crisissituaties – treedt de RvdK op naar aanleiding van een melding van derden, niet zijnde gemeente, gemachtigde instelling, GI of AMHK, indien een kinderschermingsmaatregel noodzakelijk lijkt. Ook kan de RvdK gevraagd worden onderzoek te doen door buitenlandse rechterlijke instanties, op basis van verdragsbepalingen door de Centrale Autoriteit (CA) en in bepaalde zaken door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).

Tenslotte kan de RvdK een onderzoek in het kader van een strafrecht of gezag en omgangszaak uitbreiden tot een onderzoek naar een beschermingsmaatregel.

5.2 Procesbeschrijving

Hieronder worden de stappen van de procesbeschrijving uit Figuur 2 “Procesbeschrijving Besluitvormen onderzoek” nader toegelicht.

Figuur 2 Procesbeschrijving Besluitvormen onderzoek

Stap 1.1 Indienen VTO

Een medewerker van de gemeente, gemandateerde instelling, AMHK of GI dient een VTO in bij de RvdK. Gemeente en RvdK stellen criteria vast voor het indienen van een VTO. Het VTO wordt ingediend wanneer er sprake is van een redelijk vermoeden van ernstige ontwikkelingsbedreiging of wanneer de veiligheid van het kind in gevaar is en hulp in vrijwillig kader niet (meer) toereikend is.

Het VTO wordt onderbouwd met stukken waarop het redelijk vermoeden is gebaseerd, zoals een risicotaxatie, hulpverleningsplan of gezinsplan.

Stap 1.2 Afhandelen acute melding derde

De RvdK neemt in acute en ernstig bedreigende situaties een melding van een derde rechtstreeks in behandeling. De RvdK informeert de gemeente onmiddellijk wanneer een onderzoek naar aanleiding van een melding van een derde wordt uitgevoerd.

Stap 1.3 Besluiten tot onderzoek

De RvdK besluit om al dan niet tot onderzoek over te gaan. Een besluit om niet te onderzoeken wordt door tenminste twee vertegenwoordigers van de RvdK gedaan. De teamleider van de RvdK is eindverantwoordelijk voor het besluit en waar nodig worden een gedragsdeskundige of juridisch medewerker van de RvdK betrokken bij het besluit. De RvdK bericht vervolgens de indiener of het verzoek leidt tot onderzoek.

6 Onderzoeken en rekestreren

Na het besluit tot een onderzoek, voert de RvdK dit onderzoek uit. Als uit het onderzoek blijkt dat een kinderschermingsmaatregel nodig is, dient de RvdK een verzoek tot het opleggen van een beschermingsmaatregel in bij de kinderrechter.

6.1 Inleiding

In het beschermingsonderzoek onderzoekt de RvdK de ernst van de bedreiging van de jeugdige. Daarbij kijkt de raadsonderzoeker niet alleen naar de directe aanleiding van de melding maar ook naar de onderliggende problematiek. De RvdK zoekt de samenwerking met het gezin, het sociale netwerk en de betrokken professionals en draagt waar mogelijk bij aan de versterking van de eigen kracht van kinderen en hun gezinnen. De RvdK bewaakt de ondergrens als het gaat om de veiligheid van een kind (normstellend) en de bemoeienis draagt bij aan de veiligheid en ontwikkeling van een kind op de korte en lange termijn. De raadsonderzoeker inventariseert de sterke en zwakke punten in de ontwikkeling van de jeugdige zelf en de sterke en zwakke punten van de ouders/verzorgers van de jeugdige en hun netwerk. Ook onderzoekt de raadsonderzoeker de mogelijkheden van ouders/verzorgers, jeugdige en het netwerk om benodigde hulp en/of zorg te accepteren. Tevens vraagt –indien van toepassing- de raadsonderzoeker justitiële informatie op.

In een multidisciplinair overleg wordt voorafgaand aan het onderzoek een onderzoeksplan vastgesteld. In het multidisciplinair overleg is naast de raadsonderzoeker altijd een gedragswetenschapper betrokken. Voor elke fase in het onderzoek kan een juridisch deskundige worden ingezet. Volgens de richtlijnen van de RvdK maakt een juridisch deskundige in ieder geval bij het voornemen een kinderschermingsmaatregel op tegenspraak te verzoeken deel uit van het multidisciplinair overleg. Ook bestaat de mogelijkheid om een aanvullend 'extern' onderzoek te laten uitvoeren door het NIFP, wanneer nadere diagnostiek van jeugdigen of ouders nodig is.

Het RvdK onderzoek resulteert in een raadsrapport waarin de aanleiding van het onderzoek, de beschikbare informatie en de onderzoeksvragen staan vermeld. Verder wordt ingegaan op eventuele factoren of omstandigheden die het onderzoek beïnvloeden hebben en omvat het rapport een beschrijving van de relevante feiten en achtergronden. Daarnaast omvat het rapport de beantwoording van de onderzoeksvragen, de conclusie en een besluit dat op basis van de conclusie is genomen.

De ouders en jeugdige en andere belanghebbenden en informanten worden in de gelegenheid gesteld te reageren op het concept onderzoeksrapport. Het definitieve rapport bevat naast de onderwerpen van het concept rapport de reactie van de ouders/verzorgenden en de jeugdige op het conceptrapport.

De definitieve raadsrapportage is de afsluitende verantwoording van het onderzoek en onderbouwing van het besluit.

Het definitieve besluit om al dan niet een verzoek tot het opleggen van een kinderschermingsmaatregel uit te voeren, neemt de RvdK wederom in een multidisciplinair overleg.

Als uit het onderzoek blijkt dat vrijwillige hulp en/of zorg afdoende en haalbaar lijkt, verwijst de RvdK de ouders/verzorgers en jeugdige naar de gemeente of door de gemeente gemandateerde instelling. Wanneer naar het oordeel van de RvdK een kinderschermingsmaatregel noodzakelijk is, dient de RvdK een verzoek (rekest) tot het opleggen van een kinderschermingsmaatregel in bij de kinderrechter. In het geval de GI de RvdK verzoekt de kinderrechter een oordeel te vragen over de noodzaak van een kinderschermingsmaatregel, kan een kinderrechter ambtshalve een kinderschermingsmaatregel opleggen. Ook kan de kinderrechter ambtshalve een OTS uitspreken ten aanzien van een ander kind uit het gezin waar geen OTS voor is verzocht.

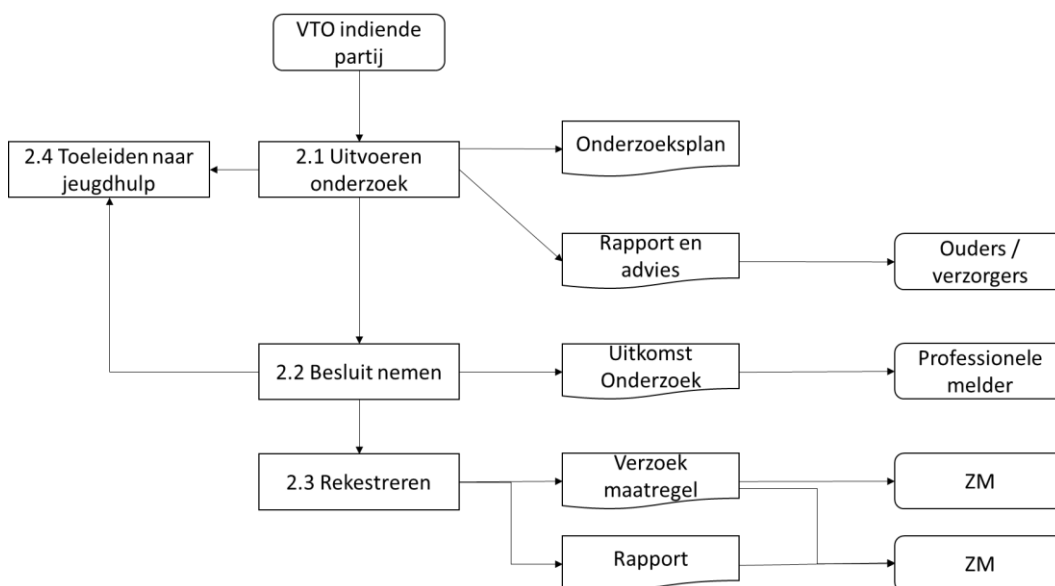
De RvdK heeft naast de formele onderzoeks- en verzoekstaak een adviesfunctie naar de kinderrechter. De kinderrechter kan advies aan de RvdK vragen in gevallen waar:

- een (pleeg)ouder of het OM een verzoek tot ondertoezichtstelling doet
- een GI of ouder een verzoek tot wijziging van de GI indient
- een GI een verzoek tot UHP of een verzoek tot vervangende toestemming voor een medische behandeling doet
- Verzoek tot overplaatsing van een pleegkind dat een jaar of langer in het kader van de ondertoezichtstelling in een (pleeg)gezin verblijft

Het proces van onderzoek en verzoek aan de kinderrechter wordt in het volgende onderdeel beschreven.

6.2 Procesbeschrijving

Hieronder worden de stappen van de procesbeschrijving uit Figuur 3 "Onderzoeken en Rekestreren" nader toegelicht.

Figuur 3 Onderzoeken en Rekestreren

Stap 2.1 Uitvoeren onderzoek

Het multidisciplinair overleg stelt voorafgaand aan het onderzoek een onderzoeksplan vast.

De raadsonderzoeker voert het onderzoek uit, onder verantwoordelijkheid van de teamleider. Het onderzoek omvat het kennis nemen van de door indienende partij aangeleverde informatie, het waar nodig achterhalen van aanvullende informatie en het voeren van gesprekken met ouders/verzorgenden en jeugdigen en mogelijk andere informanten.

Op basis van het onderzoek stelt de raadsonderzoeker een concept raadsrapport op. De raadsonderzoeker bespreekt het concept met de ouders/verzorgenden en de jeugdige. Het definitieve raadsrapport wordt ingebracht in het multidisciplinair overleg voor besluitvorming.

Stap 2.2 Besluit nemen

Na afsluiting van het onderzoek zal in een multidisciplinair overleg van de RvdK, waarin de raadsonderzoeker, een gedragsdeskundige die niet bij het onderzoek is betrokken en een juridisch deskundige deelnemen, een besluit worden genomen ten aanzien van de situatie in de vorm van een rapportage.

In het geval de RvdK van oordeel is dat jeugdhulp onder vrijwillig kader afdoende is, zal de RvdK toeleiden naar jeugdhulp, conform stap 2.4 "Toeleiden naar jeugdhulp". Wanneer de conclusie van het onderzoek luidt dat een kindbeschermingsmaatregel op zijn plaats is, wordt overgegaan naar stap 2.3 "Rekestreren".

Als het een zaak van een professionele melder betreft, wordt de melder geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek.

Wanneer de RvdK na onderzoek besluit om geen rekest bij de kinderrechter in te dienen, kan de GI (bij gezagsbeëindiging) of de burgemeester (bij een onderzoek naar OTS) de RvdK verzoeken om het oordeel van de kinderrechter te vragen.

Stap 2.3 Rekestreren

Wanneer de uitkomst van het onderzoek van de RvdK is dat een kinderbeschermingsmaatregel naar oordeel van de RvdK nodig is, dient de RvdK een verzoek tot het instellen van een maatregel in bij de kinderrechter. Daarbij wordt het raadsrapport als onderliggende onderbouwing bijgesloten en wordt overgegaan tot de processtap "Beschikken".

Bij een verzoek tot een OTS stuurt de RvdK het rekest en de rapportage naar aanleiding van het onderzoek naar de GI.

Stap 2.4 Toeleiden naar jeugdhulp

Mocht een uitkomst van het onderzoek zijn dat het verlenen van jeugdhulp naar verwachting een afdoende oplossing biedt, dan organiseert de RvdK een toeleiding naar jeugdhulp en doet daarvan melding bij de gemeente of de door de gemeente gemandateerde instelling.

7 Beschikken

De rechter beslist tot het al dan niet opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel.

7.1 Inleiding

De RvdK is de typische partij om het verzoek tot een kinderbeschermingsmaatregel in te dienen. In voorkomende gevallen kan een (pleeg)ouder, het OM of een andere verzorger of "getrapt"⁵ de burgemeester (bij een onderzoek naar OTS) of GI (bij gezagsbeëindiging) de kinderrechter verzoeken een maatregel op te leggen.

Een rekest van de RvdK omvat een rapportage ter ondersteuning van het verzoek tot het instellen van een kinderbeschermingsmaatregel. In het geval een ouder of het OM een verzoek indient heeft de kinderrechter de mogelijkheid om de RvdK om advies te vragen inzake het verzoek. Om tot het advies te komen, zal de RvdK zich baseren op de ter beschikking gestelde informatie en kan aanvullend onderzoek uitvoeren. Daarbij verzoekt de RvdK om aanvullende informatie.

Het OM zal een verzoek tot een maatregel in het algemeen als aanvulling op een sanctie doen. Daarnaast kan het OM bij een voorwaardelijk sepot in het kader van ZSM met de RvdK afstemmen of een verzoek tot onderzoek naar een kinderbeschermingsmaatregel voor de jeugdige op zijn plaats is.

Wanneer de kinderrechter daar aanleiding toe ziet of op verzoek van partijen kan hij een diagnostisch onderzoek aanvragen bij het NIFP of een andere onderzoeksinstantie.

Belanghebbenden, in het bijzonder de ouders en/of jeugdige zelf, kunnen een verweerschrift indienen tegen het verzoek tot de kinderbeschermingsmaatregel.

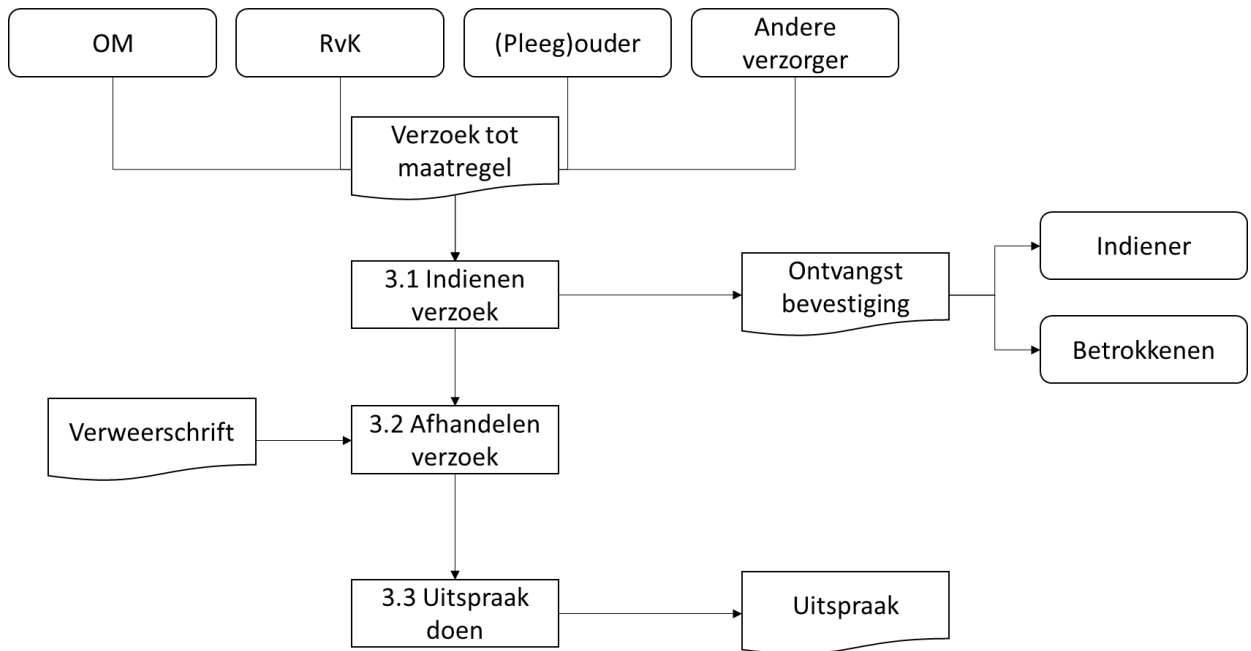
Bij een eerste verzoek zal het besluit ten aanzien van de maatregel ter zitting worden genomen. Als alle belanghebbenden een bereidheidverklaring hebben getekend, kan een verlenging van maatregelen op stukken zonder zitting worden afgedaan.

Naast een volledig civiele zitting waarbij de kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel oplegt, bestaat de mogelijkheid voor het beschikken in een zogenaamde combizitting. In een combizitting kan de kinderrechter eerst in een civiel deel een kinderbeschermingsmaatregel uitspreken, waarna een tweede deel van de zitting onder het jeugdstrafrecht plaatsvindt en de Officier van Justitie een vordering indient (of vice versa).

⁵ De burgemeester van de gemeente heeft met ingang van 1 januari 2015 de bevoegdheid om de RvdK te dwingen de rechter een uitspraak te laten doen, als er na raadsonderzoek een verschil van mening bestaat tussen de gemeente en de RvdK.

7.2 Procesbeschrijving

Hieronder worden de stappen van de procesbeschrijving uit Figuur 4 "Procesbeschrijving Beschikken" nader toegelicht.

Figuur 4 Procesbeschrijving Beschikken

Stap 3.1 Indienen verzoek

Afhankelijk van de situatie en verzochte maatregelen wordt een verzoek ingediend bij de griffie door de RvdK, een ouder van het kind, het OM of een verzorger van het kind. De griffie verzendt een ontvangstbevestiging van het verzoek naar de indiener en (vertegenwoordigers van) betrokkenen.

Stap 3.2 Afhandelen verzoek

Aan de hand van het voorgelegde verzoek en de onderliggende stukken beoordeelt de kinderrechter het verzoek. Iedere belanghebbende kan een verweerschrift indienen, eventueel vergezeld door een zelfstandig (tegen)verzoek. Een verweerschrift wordt bij voorkeur voorafgaand aan de zitting schriftelijk ingediend, maar het is toegestaan om tijdens de zitting een mondeling verweer in te dienen.

Initiële verzoeken worden ter zitting behandeld. De oproeping wordt verzonden aan de verzoeker(s) (RvdK, GI, OM en ouders/verzorgers) en belanghebbende(n) of hun advocaat. In voorkomende gevallen verzoekt de kinderrechter aanvullende informatie op te vragen.

Bij de behandeling van de zaak is de door de GI beoogde (gezins)voogd in de regel als toehoorder aanwezig.

Stap 3.3 Uitspraak doen

Bij zaken die ter zitting worden behandeld, wordt in beginsel ter zitting mondeling uitspraak gedaan of uiterlijk twee weken na zitting. Bij zaken waar is afgezien van zitting wordt tot vier weken na het moment dat geconstateerd is dat de zaak gereed is voor beschikking uitspraak gedaan.

Wanneer de kinderrechter een kinderschermingsmaatregel oplegt, wijst de kinderrechter een specifieke GI toe die de maatregel zal uitvoeren. De kinderrechter heeft de bevoegdheid om een andere GI aan te wijzen dan de door de RvdK voorgestelde GI.

8 Uitvoeren jeugdbescherming

Na het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel voert een GI de kinderbeschermingsmaatregel uit.

8.1 Inleiding

Wanneer de kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel oplegt, zal de GI de uitvoering van de maatregel ter hand nemen. In het kader van de maatregel stelt de medewerker jeugdbescherming (voogd of gezinsvoogd) een plan van aanpak op en voert dit uit en organiseert passende hulp en/of ondersteuning voor het gezin. In gevallen van uithuisplaatsing organiseert de medewerker jeugdbescherming een pleeggezin of plaats in een instelling.

Bij het uitvoeren van jeugdbescherming bij een gezagsbeëindigende maatregel heeft een GI of pleegouder het gezag over de jeugdige en is er sprake van voogdij.

De feitelijke uitvoering van de maatregel kan in de praktijk complex zijn en meerdere (zorg)partijen omvatten. De jeugdhulp (waaronder ook pleegzorg) wordt uitgevoerd onder toezicht en verantwoordelijkheid van de gezinsvoogd. De (gezins)voogd zal in de praktijk jeugdhulp inzetten en het casemanagement voeren. Deze taken maken deel uit van de onderstaande procesbeschrijving. Het feitelijk uitvoeren van de jeugdhulp, maakt geen deel uit van de beschrijving.

Als uitgangspunt geldt dat een OTS tijdelijk is en dat passende jeugdhulp, hulp en ondersteuning zouden moeten leiden tot het zodanig verbeteren van de situatie dat de maatregel kan worden stopgezet.

Het opgestelde normenkader voor de uitvoering van de OTS en voogdij, stelt als kwaliteitseis dat wordt gewerkt met beschreven methoden. De gemeente en de GI maken afspraken over de te hanteren methoden.

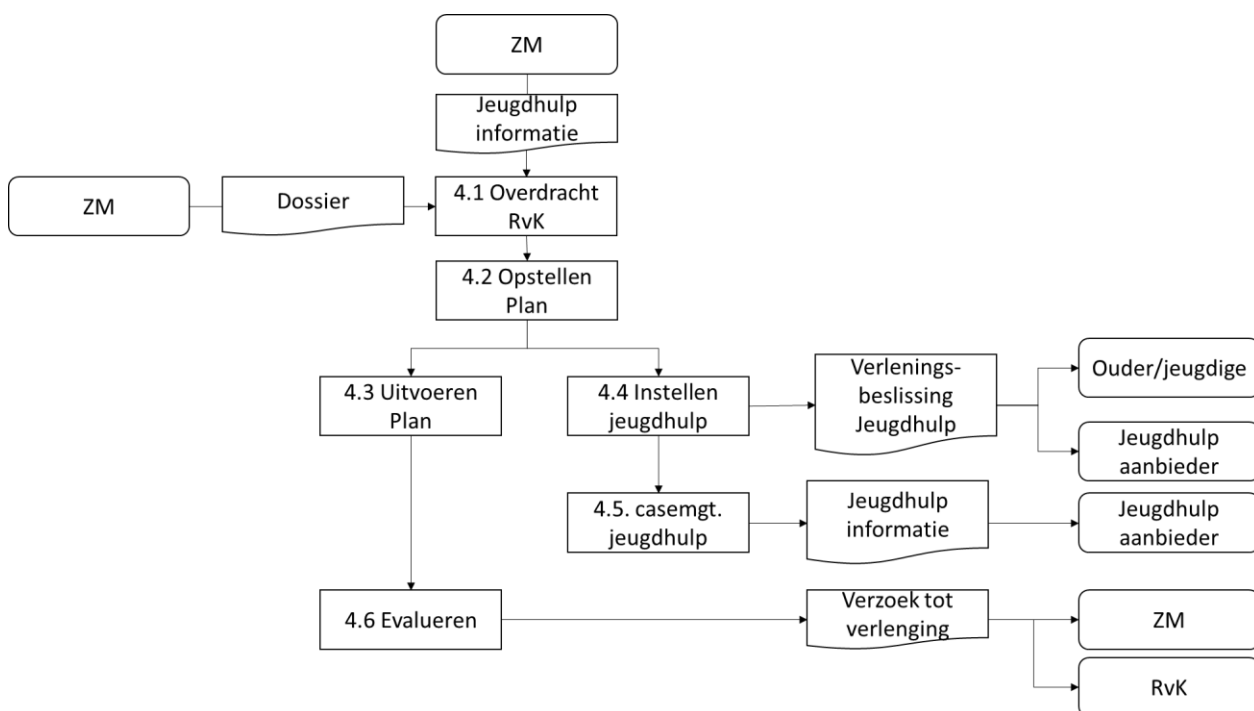
De belangrijkste uitgangspunten van de jeugdbescherming zijn:

1. De ontwikkeling en veiligheid van de jeugdige zijn leidend voor het handelen van de gezinsvoogd.
2. Het kind is onderdeel van een context/netwerk.
3. Communicatie met ouders, jeugdige en derden uit het netwerk van het gezin is cruciaal.
4. De gezinsvoogd werkt op een respectvolle, activerende, positieve en transparante wijze samen met de ouders en de jeugdige.
5. De gezinsvoogd werkt planmatig en doelgericht.
6. De OTS is een tijdelijke maatregel.

7. De voogdij richt zich op het realiseren van een stabiel opvoedingsperspectief voor het kind.

8.2 Procesbeschrijving

Hieronder worden de stappen van de procesbeschrijving uit Figuur 5 "Procesbeschrijving uitvoeren jeugdbescherming" nader toegelicht.

Figuur 5 Procesbeschrijving uitvoeren jeugdbescherming

Stap 4.1 Overdracht RvdK

Na uitspraak van de kinderrechtster waarbij een kindbeschermsmaatregel wordt uitgesproken, voeren de raadsonderzoeker van de RvdK, gezinsvoogd en gezinsleden een overdrachtsgesprek.

Bij de start van een kindbeschermsmaatregel maken de (gezins)voogd en het gezin binnen een week kennis met elkaar. Het onderzoeksrapport en verzoek van de RvdK vormt de basis voor de OTS uitvoering. Indien mogelijk wordt een gezamenlijk gesprek gevoerd met de raadsonderzoeker, het gezin en de gezinsvoogd. De (gezins)voogd spreekt met alle gezinsleden, waarbij het de bedoeling is om de gezinsleden te engageren. De (gezins)voogd vormt zich een beeld van het gezin en de problematiek.

Onderdeel van de werkwijze is dat de nieuwe maatregel binnen de GI wordt besproken in een multidisciplinair overleg met de (gezins)voogd, gedragsdeskundige en teammanager.

Stap 4.2 Opstellen plan

De (gezins)voogd stelt als eerste na de kennismaking het gezin en het netwerk van het gezin in de gelegenheid om zelf een plan op te stellen hoe zij de veiligheid en ontwikkeling van het kind zullen herstellen. De (gezins)voogd houdt toezicht op de veiligheid, ondersteunt het gezin indien nodig met het opstellen van hun plan en stelt zelf een plan op indien het gezin het niet lukt om het plan op te stellen of indien er een ernstig en acuut veiligheidsprobleem is.

De (gezins)voogd kan via het NIFP of een andere daartoe bevoegde partij nadere diagnostiek aanvragen. Een dergelijk onderzoek kan bijvoorbeeld bij beslissingen tot uithuisplaatsing of terugplaatsing en omgangsregelingen op zijn plaats zijn.

In het kader van het opstellen van het plan wordt binnen de GI in een multidisciplinair overleg van (gezins)voogd, gedragswetenschapper en teammanager een strategie voor de specifieke casus bepaald. Bij de OTS methode worden de volgende 4 stappen gehanteerd bij het opstellen van het plan:

1. Inventariseren van de voorgeschiedenis van de maatregel op basis van het raadsrapport en visie van de gezinsleden.
2. Vertalen van de zorgpunten naar ontwikkelingsbedreigingen voor de jeugdige door de (gezins)voogd en de gedragsdeskundige.
3. Het formuleren van de gewenste ontwikkelingsuitkomsten door de (gezins)voogd en de gezinsleden.
4. Het vertalen van de gewenste uitkomsten naar concrete afspraken voor de eerstkomende periode.

De uitvoering van voogdij richt zich meer op stabiliteit en het toekomstperspectief van de jeugdige op de belangrijkste domeinen van het leven van de jeugdige. Dit zijn:

1. Opvoeding en verzorging
2. Ontwikkeling van de jeugdige en gewenst toekomstperspectief
3. Medische en psychosociale hulpverlening
4. Veiligheid van de jeugdige
5. Juridisch gezag (overnemen voogdij door pleegouders)
6. Financiën

Stap 4.3 uitvoeren plan

De (gezins)voogd draagt zorg voor vastlegging van de voortgang (zie ook casemanagement) en bewaakt termijnen. De feitelijke uitvoering kent geen vaste invulling en is afhankelijk van de precieze casus.

Een belangrijk gegeven in de jeugdhulp is dat er gewerkt wordt "met het plan op tafel". Dat wil zeggen dat het plan gedurende de uitvoering regelmatig vergeleken wordt met de bereikte resultaten en dat waar nodig het plan wordt geactualiseerd.

Stap 4.4 Instellen jeugdhulp

De (gezins)voogd bepaalt de benodigde jeugdhulp aan de hand van het plan. Dit resulteert in een beslissing overeenkomstig de werkwijze die is afgesproken met de gemeente. Dit wordt meestal beperkt tot de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht voor de jeugdige en de zorgaanbieders.

Stap 4.5 Casemanagement zorg

Zowel voor ambulante als voor residentiële jeugdhulp en pleegzorg volgt de (gezins)voogd de ontwikkeling van de zorg en de effecten op de jeugdige en/of het gezin. Daarbij overlegt de (gezins)voogd met de jeugdhulpaanbieder, de jeugdige en de gezinsleden.

Stap 4.6 Evaluatie

Om de voortgang ten aanzien van het plan te beoordelen en om periodiek te beoordelen of de maatregel verlengd moet worden, evalueert de gezinsvoogd de zorg. Wanneer naar oordeel van de (gezins)voogd de maatregel moet worden verlengd, dient de GI tijdig voor het aflopen van de maatregel een verzoek tot verlenging in bij de kinderrechter.

Wanneer een uithuisplaatsing beëindigd wordt of geen verlenging hiervoor bij de kinderrechter verzocht wordt, dan informeert de GI de RvdK hierover. Deze toetst of de veiligheid van het kind bij terugkeer voldoende is gewaarborgd en kan eventueel de kinderrechter verzoeken de uithuisplaatsing voort te laten zetten. De GI is gehouden deze beslissing van de kinderrechter uit te voeren. Voor een uithuisplaatsing van een (pleeg)kind in een (pleeg)gezin dat een jaar of langer heeft geduurd, dient de GI toestemming te verzoeken aan de kinderrechter om de plaatsing te kunnen beëindigen.

Wanneer de maatregel als zodanig naar oordeel van de GI niet meer hoeft te worden verlengd, wordt de RvdK geïnformeerd. De RvdK heeft een wettelijke taak om te toetsen of de gronden van de maatregel niet langer aanwezig zijn. De RvdK heeft de bevoegdheid om de kinderrechter te verzoeken de maatregel te verlengen als de GI hiertoe, ook na overleg, niet zelf overgaat. Verder toetst de RvdK een verlenging van een uithuisplaatsing die langer dan twee jaar loopt. De GI dient zelfstandig het verzoek tot verlenging in bij de kinderrechter.

9 Toetsen

9.1 Inleiding

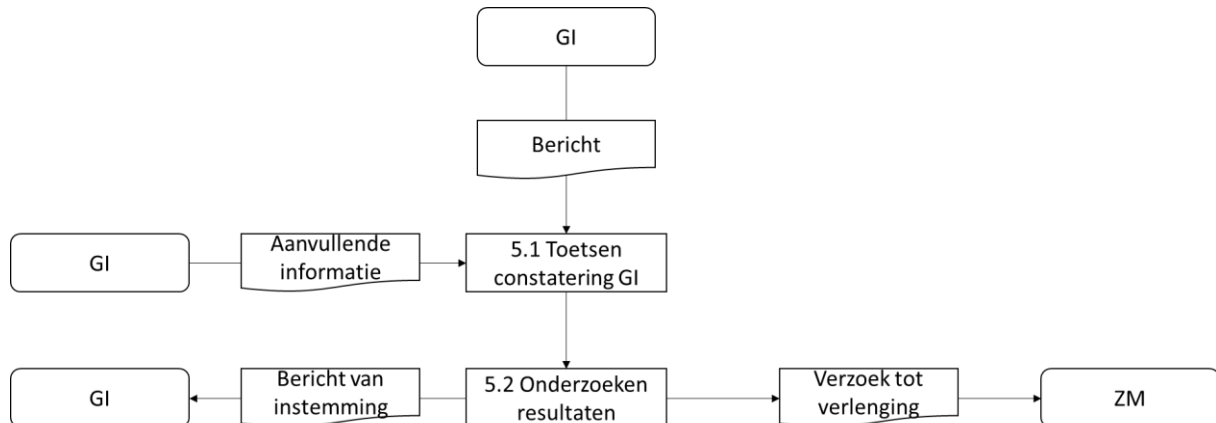
Om te beoordelen of een maatregel kan worden afgesloten of niet wordt verlengd, toetst de RvdK de constatering van de GI.

Concreet heeft de RvdK een voorafgaande toetsende taak in geval van:

- Het niet verlengen van een ondertoezichtstelling,
- Het niet verlengen van een uithuisplaatsing,
- Het voor het aflopen van de door de kinderrechter gestelde termijn beëindigen van een uithuisplaatsing.
- Het verlengen van een OTS+UHP na het tweede jaar.

9.2 Procesbeschrijving

Hieronder worden de stappen van de procesbeschrijving uit Figuur 6 "Procesbeschrijving Toetsen".

Figuur 6 Procesbeschrijving Toetsen

Stap 5.1 Toetsen mededeling GI

Naar aanleiding van een bericht van een GI aangaande het voorgenomen besluit om een maatregel niet te verlengen, toetst de RvdK in beginsel op schriftelijke stukken het oordeel van de GI. De RvdK vormt een eigenstandig oordeel ten aanzien van de constatering van de GI of er gronden zijn voor een niet verlengen van de ondertoezichtstelling en/of tussentijdse beëindiging van de uithuisplaatsing. Wanneer een GI een verlenging van een OTS+UHP

vraagt na het tweede jaar, toetst de RvdK of de OTS niet ten onrechte wordt verlengd en adviseert daarover de rechtbank.

De RvdK kan daarvoor aanvullende informatie opvragen bij de GI. Wanneer er ook naar het oordeel van de RvdK geen gronden meer zijn voor de maatregel dan bericht de RvdK hierover de GI. Als de RvdK op basis van de beschikbare informatie van mening is, dat een verlenging van de ondertoezichtstelling en/of verlenging van de machtiging uithuisplaatsing alsnog dient te worden overwogen, dan stelt de RvdK een onderzoek in.

Stap 5.2 Onderzoeken resultaten

Het onderzoek van de RvdK is gericht op de resultaten van de hulpverlening in het kader van de kindbeschermingsmaatregel. De RvdK gaat na of de verzorgings- en opvoedingssituatie bij de ouders/verzorgers zodanig verbeterd is dat de grond voor de ondertoezichtstelling en/of uithuisplaatsing niet langer aanwezig is.

10 Afsluiting

In dit document is het ketenproces voor jeugdbescherming beschreven. Er is een overzichtsmodel opgesteld dat de voornaamste uitwisselmomenten in de keten weergeeft. Vervolgens is per deelproces nader toegelicht welke activiteiten ondernomen worden en welke informatie daarbij uitgewisseld wordt. Dit document beschrijft de situatie vanaf de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten per 1 januari 2015.

11 Bijlagen

11.1 Productbeschrijvingen

- AMHK
 - Advies
 - Consultatie
 - Verzoek tot onderzoek
- Gemeente
 - Verzoek tot onderzoek
- Gemandateerde instelling
 - Verzoek tot onderzoek
- RvdK
 - Rapport
 - Rekest maatregel
- GI
 - Verzoek tot onderzoek
 - OTS
 - Gezagsbeëindiging

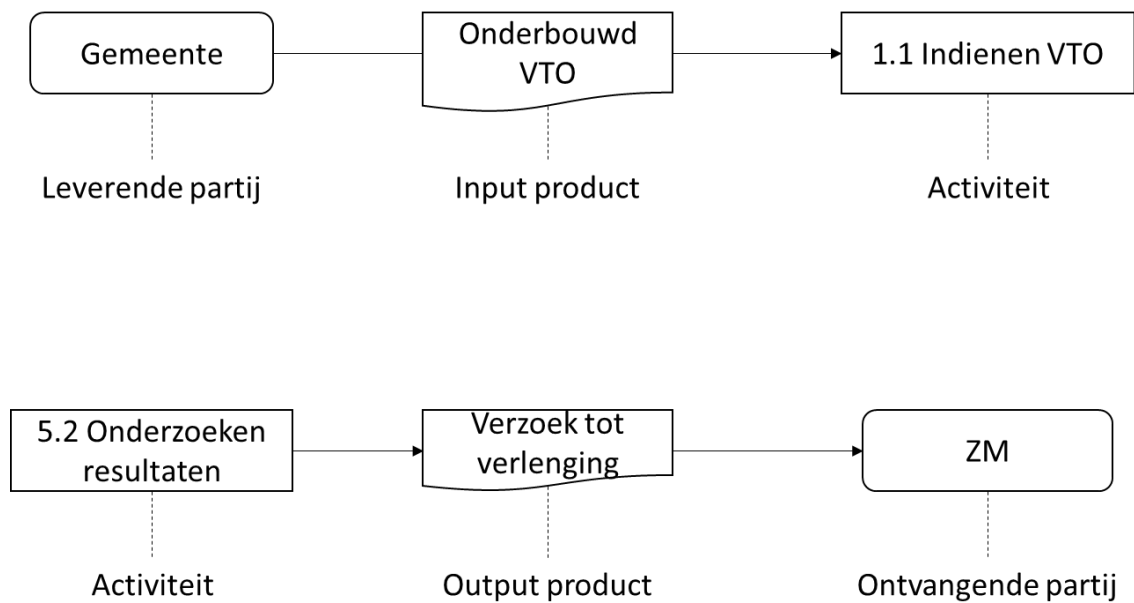
11.2 Gebruikte afkortingen

In de onderstaande tabel wordt voor de in dit document gebruikte afkortingen de bijbehorende omschrijving gegeven.

Afkorting	Omschrijving
AMHK	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en Kindermishandeling
AMK	Advies- en meldpunt Kindermishandeling
BVH	Basisvoorziening Handhaving (processysteem van de Politie)
CA	Centrale Autoriteit
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
GI	Gecertificeerde instelling
GO	Gedragsdeskundig onderzoek
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
JSR	Jeugdstrafrecht
LOJ	Landelijk Overleg Jeugdcriminaliteit
LWI	Landelijk werkende instelling voor Jeugdbescherming
Mdo	Multi disciplinair overleg
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
OvJ	Officier van Justitie
OM	Openbaar Ministerie
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming

VTO	Verzoek tot onderzoek
ZM	Zittende Magistratuur
ZOF	Zorgformulier

11.3 Legenda gebruikte symbolen procesbeschrijvingen

Figuur 7: Legenda van gebruikte symbolen

12 Gehanteerde bronnen

1. Jeugdwet 2015
2. Memorie van toelichting jeugdwet
3. Invoeringswet jeugdwet
4. Herziening kindbeschermingsmaatregelen
5. Handreiking samenwerkingsprotocol gemeente-RvdK
6. Handreiking Uitvoering Jeugdbescherming en jeugdreclassering
7. Deltamethode
8. Model handelingsprotocol AMHK 'Veilig Thuis'
9. Protocol van handelen AMHK (2009) – MO groep
10. Protocol beschermingstaken 2013 – RvdK
11. Referentiewerkmodel versie 1a (Raad) – MO groep
12. Procesreglement Civiel-jeugdrecht – RvR-
13. Methode voogdij – MO groep
14. Landelijk kader forensische diagnostiek.